

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA	5
WSTĘP. O NARODZINACH DWÓCH WIELKICH NURTÓW W FILOZOFII NAUKI XX WIEKU	9
Ideał nauki jako wiedzy pewnej: Kartezjusz i Bacon	
Mechanika klasyczna a filozofie racjonalistyczne i empirystyczne	13
Kantowska filozofia nauki	17
Powstanie geometrii nieeuklidesowych a kantowska teoria poznania	21
Kryzys w fizyce na przełomie XIX i XX w. i jego znaczenie filozoficzne	23
Ku programowi empiryzmu logicznego	27
Konstruktywistyczna filozofia nauki i jej wielkie problemy	29
Rozdział I. HENRI POINCARÉ O PROSTYCH FAKTACH, POCZUCIU PIĘKNA, ZASADACH I PRAWACH DOŚWIADCZALNYCH	39
Aksjomaty geometrii jako konwencje	40
O roli prostych faktów i poczucia piękna	42
Zasady i prawa doświadczalne	49
Czy wyniki doświadczeń mogą zdetronizować zasady?	54
Czy i w jakim sensie nauka poznaje świat?	61
Rozdział II. EMPIRYŚCI LOGICZNI W POSZUKIWANIU KRYTERIÓW EMPIRYCZNEJ SENSOWNOŚCI	67
Empiryści, a przede wszystkim Ernst Mach	75
Nowa logika i jej filozofia, a przede wszystkim <i>Traktat logiczno- -filozoficzny</i> Wittgensteina	80
Od Macha i Wittgensteina do programu filozofii naukowej	92
Zasada weryfikowalności	98
Spór o naturę zdań obserwacyjnych	101
Co ujawnia analiza logiczna tekstów naukowych?	110
Ku nauce zjednoczonej	123
Co ujawnia analiza logiczna dzieł filozoficznych?	133
Dodatek. Nomologiczno-dedukcyjny model wyjaśniania naukowego	149

Rozdział III. FALSYFIKACJONIZM KARLA POPPERA

Teorie a zdania bazowe

Kryterium demarkacji

Śmiałe teorie i surowe sprawdziany

Reguły antykonwencjonalistyczne

Rozwój wiedzy jako warunek konieczny jej naukowości

O zbliżaniu się nauki do prawdy

Rozdział IV. THOMAS S. KUHN O NAUCE NORMALNEJ I REWOLUCJACH NAUKOWYCH

Ideologia obiegowego scjentyzmu a historia nauki

Nauka normalna i uprawiające ją wspólnoty naukowe

Macierz dyscyplinarna i jej podstawowe składniki

Problemy nauki normalnej

Anomalie i reakcje na nie

Kryzys i badania nadzwyczajne

Niewspółmierność macierzy dyscyplinarnych

O mechanizmie rewolucji naukowych

A może jednak kryteria racjonalności?

Dlaczego naukowy obraz świata nie staje się coraz prawdziwszy?

Rozdział V. METODOLOGIA NAUKOWYCH PROGRAMÓW BADAWCZYCH IMRE LAKATOSA

Kryteria racjonalności a historia nauki

Program badawczy: twardy rdzeń, pas ochronny, heurystyka

Kryteria oceniania programów badawczych

Jak dochodzi do rewolucji naukowych?

Obiektywne racje czy psychosocjologiczne przyczyny?

Czy i w jakim sensie nauka zbliża się do prawdy?

Rozdział VI. PAUL FEYERABEND:

OD ZMODYFIKOWANEGO POPPERYZMU

DO ANARCHIZMU METODOLOGICZNEGO

Teoretyczny pluralizm jako warunek rozwoju wiedzy

Wrogowie rozwoju

Ku anarchizmowi metodologicznemu

Wszystko się przyda

U kresu racji stoi perswazja	292
Jak obronić społeczeństwo przed nauką?	296

Rozdział VII. MODELE RACJONALNOŚCI LARRY'EGO LAUDANA	303
Program racjonalnego wyjaśniania rozwoju wiedzy naukowej	303
Rozwiązywanie problemów jako cel nauki	308
Wiedza, metody i wartości	318
O zakresie zastosowań orzecznika „racjonalny”	328

ZAKOŃCZENIE	331
-------------	-----

BIBLIOGRAFIA	337
--------------	-----

SUMMARY	361
---------	-----

INDEKS NAZWISK	365
----------------	-----